

Erikshjälpens effektrapport

2021

En resultatrapport i enlighet med
Giva Sverige's kvalitetskod

Vår vision

En förändrad värld där barns drömmar får liv. Med barns drömmar som drivkraft vill vi på Erikshjälpen vara med och förändra världen. Genom insatser för utbildning och fritid, hälsa samt trygghet och skydd ger vi barn och unga runt om i världen hjälp och möjlighet att våga drömma om framtiden. Vi vill att alla barn ska bli sedda och tagna på allvar.

Vår värdegrund vilar på tre ben

1. Eriks anda

Vi värnar om Erik Nilssons arv som formades av hans personliga engagemang och kristna tro. Trots svår sjukdom hade han blick och hjärta vända utåt, mot andras behov. Att verka i "Eriks anda" innebär för oss att vara empatiska och kreativa, med fokus på möjligheter. Precis som Erik är vi måna om en ansvarsfull förvaltning av givarnas gåvor och kundernas medel.

2. Kristen människosyn

Erikshjälpens värderingar utgår från en kristen människosyn, med särskild betoning på att:

- Alla människor är älskade av Gud och har samma värde.
- Alla människor har rätt till ett värdigt och utvecklande liv.
- Alla människor har ansvar för jorden, att bruka och inte missbruka den.

3. Barnkonventionen

FN:s konvention om barnets rättigheter definierar ytterligare de universella villkor som barn i vår värld har rätt att leva under och som Erikshjälpen vill verka för. Det gäller bland annat alla individers lika och unika värde, oavsett kön, ålder, etnisk tillhörighet, sexuell läggning, livsåskådning och religion.

Vårt uppdrag

Erikshjälpen är en barnrättsorganisation. Utifrån barnkonventionen kämpar vi för att barn som lever i fattigdom och utsatthet ska få ett bättre liv, både nu och i framtiden. Utifrån en vision om **en förändrad värld där barns drömmar får liv** bedriver Erikshjälpen utvecklingsarbete tillsammans med partnerorganisationer i 16 länder, inklusive Sverige, där vi stödjer exempelvis barn i socialt utsatta situationer.

Genom insatser för utbildning, hälsa samt trygghet och skydd ger vi barn och unga runt om i världen möjligheter att våga drömma om framtiden. Vi vill att alla barn ska bli sedda och tagna på allvar och få vara med och förändra sin och andras värld. För att detta ska kunna ske måste barnen få bli delaktiga i utvecklingsinsatserna, vilket kräver en tilltro och positiv barnsyn som många gånger utmanar gällande normer och traditioner.

Vårt sammanhang

Erikshjälpen genomför sina insatser tillsammans med lokala partnerorganisationer. Det är i det lokala sammanhanget som man bäst vet hur situationen ser ut, vilka problem som finns och hur de långsiktigt kan lösas. Erikshjälpen fungerar som partner, rådgivare och finansiär medan projektens praktiska genomförande vilar på den nationella lokala organisationen.

Genom att samarbeta med lokala organisationer stärks det civila samhället, vilket är av avgörande betydelse för utveckling och fattigdomsbekämpning. Att projekten implementeras av lokala organisationer är dessutom en förutsättning för att skapa hållbara lösningar och resultat. Målsättningen är att de lokala partnerorganisationerna ska växa sig starka och fortsätta vara en aktiv röst i det civila samhället, liksom att projekten ska ha långsiktig effekt, även efter att Erikshjälpens stöd till en insats har avslutats.

För att ytterligare förstärka det lokala perspektivet har Erikshjälpen fyra regionkontor; i Västafrika (Mali/Burkina Faso), Östafrika (Uganda/Kenya), Sydostasien (Kambodja) och Östeuropa (Rumänien). Här arbetar lokalt anställd personal med partnersamarbeten, uppföljning och utvärdering av projekten.

Samarbetet med andra organisationer bidrar till att utveckla Erikshjälpen och det arbete organisationen utför. Under 2020 har Erikshjälpen bland annat arbetat tillsammans med Human Bridge, Skandinaviska Läkarbanken, Individuell Människohjälpen, Räddningsmissionen, Frälsningsarmén och Childhood Foundation. På Europavå har samarbete bedrivits med bland andra Strömmestiftelsen, Dorcas och Woord end Daad.

Erikshjälpen stödjer, genom stiftelsen **Human Bridge**, materialbistånd till länder i Afrika, Östeuropa och Mellanöstern. Sjukhus och organisationer får del av uttrangerad och rekonditionerad sjukvårdsutrustning och material från Sverige. Även kläder, skor och förnödenheter förmedlas till människor som lever i utsatta situationer.

Human Bridge har ett långsiktigt engagemang i ovan nämnda regioner. Det handlar om att bidra till att bygga upp säker och tillgänglig sjukvård i några av världens mest utsatta länder. Human Bridge samarbetar med hälsoministerier samt lokala organisationer för att på bästa sätt planera och genomföra biståndsverksamheten efter mottagarnas specifika behov.

År 2020 drabbades Human Bridge ekonomi hårt pga coronapandemin och fick därför pausa biståndsverksamheten största delen av året. I september månad kunde dock biståndsarbetet tas upp igen och då kunde en biståndssändning i veckan genomföras året ut. Utöver länder i Afrika, Östeuropa, Baltikum, Balkan och Mellanöstern gick även biståndssändningar inom Sveriges gränser för att stötta sjukvården i Coronakrisen. Bl a Region Stockholm, Kalmar kommun samt Region Skåne fick stöd i form av sjukvårdsutrustning från Human Bridge. Materialet gör stor skillnad för både människa och miljö.

Skandinaviska Läkarbanken skickar ut ca 50 läkare per år till sjukhus och hälsoprojekt runt om i världen. Skandinaviska Läkarbanken är en fristående ideell organisation vars målsättning är att utifrån en kristen värdegrund arbeta för att människor i låginkomstländer ska ha tillgång till hälso- och sjukvård. Verksamheten finansieras av Erikshjälpen och den personella kompetensen inom Läkarbanken nyttjas inom ett flertal av Erikshjälpens utvecklingsinsatser.

Human Bridge och Skandinaviska Läkarbanken utgör viktiga komplement till Erikshjälpens egna resurser och insatser.

Nätverkande har med åren blivit allt viktigare och under år 2020 har Erikshjälpen varit aktiv medlem i flera sammanhang, däribland Svenska Missionsrådet (Ramorganisation till Sida) som samlar kyrkor och biståndsorganisationer med en kristen värdegrund. CONCORD Sverige, ett nätverk för civilsamhällesorganisationer med arbete inom global utveckling. Forum för idéburna organisationer med social inriktning, Nätverket för Barnkonventionen samt EU-CORD, ett europeiskt nätverk för utvecklings- och humanitära organisationer med kristen värdegrund.

Erikshjälpen har, sedan organisationen grundades, byggt på enskilda människors engagemang och givande. Så är fallet än idag. Månadsgivare, faddrar och andra givare bidrar tillsammans med tusentals volontärer i våra drygt 60 Second Hand-butiker till att ge Erikshjälpen en trygg ekonomisk grund. Under senare år har Erikshjälpen vuxit kraftigt och fått förutsättningar att utveckla sin verksamhet.

Andra viktiga finansiärer är Sida, via Svenska Missionsrådet och Forum Syd, Radiohjälpen genom kampanjen Världens Barn samt Musikhjälpen, Postkodlotteriet och Kavlifonden. En rad företag väljer också att stödja Erikshjälpens arbete för barns rättigheter, exempelvis genom att bli Erikshjälpens företagsvän.

Strategier för att uppnå våra mål

Erikshjälpens övergripande strategi för målet att **minska fattigdom och förverkliga barns drömmar** är att arbeta för och genom det civila samhället.

Erikshjälpens strategi är att stärka det civila samhället i förverkligandet av barns rättigheter. Utifrån målgruppens egen problemanalys, bidrar Erikshjälpens partnerorganisationer till att flickor och pojkar, män och kvinnor kan få sina rättigheter tillgodosedda.

Lokala samarbetspartners har den stora fördelen att de kan sin kultur och kontext i de områden de verkar. De finns kvar på lång sikt och bygger lokal kompetens. Detta stärker trovärdigheten för och effekten av de insatser som utförs.

Med denna utgångspunkt har Erikshjälpen identifierat följande strategiska förhållningssätt (strategic approaches):

- att arbeta rättighetsbaserat
- att främja barns delaktighet
- att arbeta för ökad resiliens och motståndskraft
- att arbeta för och med det lokala civilsamhället

Vi arbetar med följande tematiska områden:

1. Barns rätt till trygghet och skydd

”Alla barn har rätt till skydd mot fysiskt och psykiskt våld, övergrepp och skydd mot barnarbete.”

Barnkonventionen, ur artikel 19, 32, 34, 36

Bopha fick hjälp att ta sig hem

Bopha, 15 år, trodde att hon skulle få ett bra jobb. Istället blev hon såld, inlåst och tvingad till sex. Hon lyckades så småningom fly och fick hjälp och stöd av Erikshjälpens partner Chab Dai. Coronapandemin ledde till ökad fattigdom och utsatthet i många familjer under 2020 – vilket ökade risken för trafficking av barn.

För Bopha började allt när en granne tipsade hennes föräldrar om ett enkelt och välbetalt jobb i Kina. Bophas familj, från en fattig del av den kambodjanska landsbygden, litade på grannens ord.

– När fattigdomen är stor, handlar vardagen om överlevnad. Och när föräldrar inte är medvetna om att de skickar barn till jobb – i stan eller i ett annat land – som inte finns, då fortsätter de att skicka sina barn, säger Helen Sworn, grundare av organisationen Chab Dai i Kambodja som Erikshjälpens sedan tio år tillbaka samarbetar med i kampen mot trafficking.

Det fanns inget jobb för Bopha, hon hamnade istället i en mardröm. Två veckor efter ankomsten till Kina såldes hon till en man. Hon var inlåst i hans hus, fick inte tillräckligt att äta och tvingades göra allt som mannen ville. Mannen tog också hennes pass.

När Bophas föräldrar förstod att deras dotter blivit såld kontaktade de Chab Dai och fick hjälp att göra en polisanmälan. Tre månader senare lyckades Bopha fly. Tack vare stödet från Erikshjälpens och Chab Dai fick hon hjälp att ta sig hem till Kambodja, fick psykosocialt stöd, rehabilitering och rättslig hjälp.

I Sydostasien är trafficking ett stort och komplext problem, som drivs på av bland annat social ojämlikhet, fattigdom, kultur och ojämn maktbalans mellan könen. Situationerna där människor utnyttjas kan se olika ut, det kan vara i en klädfabrik eller någon annan typ av industri, på en bordell eller i tvångsäktenskap. Det som är gemensamt är att personerna som utnyttjas kontrolleras helt av någon annan och förlorar möjligheten att göra egna val. I Kambodja är trafficking av flickor till Kina vanligt, eftersom den tidigare enbarnspolitiken i Kina orsakat att det nu finns fler kinesiska män än kvinnor – och därför en stor efterfrågan på brudar från andra länder.

Erikshjälpens och Chab Dai arbetar med att hjälpa och upprätta barn som blivit utsatta för trafficking samt med flera olika insatser för att förebygga och minska riskerna för att barn ska utnyttjas. En viktig del är att öka medvetenheten om trafficking.

Varje år utbildar Chab Dai över 10 000 människor genom projekt i samhällen och byar. Att utbilda nyckelpersoner, som lärare och bychefer, är speciellt viktigt – om de förstår problemet med trafficking kan de sprida kunskapen vidare till många andra och vara drivande i att etablera lokala, sociala skyddsnet.

– När människor är medvetna om att trafficking sker börjar de också upptäcka det. Då kan de också börja vidta åtgärder för att skydda barnen i byn, säger Helen Sworn.

FOTO: ÅSA DAHLGREN

2. Barns rätt till utbildning och fritid

"Alla barn har rätt till utbildning och grundskolan ska vara gratis." Barnkonventionen, ur artikel 28

"Alla barn har rätt till lek, vila och fritid."

Barnkonventionen, ur artikel 31

Radio fick flickor tillbaka till skolan

De allt högre matpriserna, i spåren av coronapandemin, tvingade många skolelever i norra Benin att börja jobba och bidra till familjens försörjning. Eftersom det inte var möjligt att genomföra informationsmöten eller besök i familjer arbetade Erikshjälpens lokala partner Dedras bland annat med radioinslag för att nå ut med budskapet om barns rätt till utbildning.

16-åriga Irada var en av alla elever som drabbades när skolorna – liksom övriga samhället i västafrikanska Benin – stängde ner på grund av coronapandemin.

– Vi var väldigt rädda då, minns hon.

Irada och hennes kompisar började kalla den ofrivilliga ledigheten för "coronalovet", men det blev ett lov utan glädje. Bland tonåringarna fanns stor stress och oro, både för framtida möjligheter till utbildning och jobb och för familjens dagliga försörjning. En del familjer hade inte längre råd att köpa mat.

– Riset kostade mer än dubbelt så mycket som innan pandemin började, berättar Irada.

På radio hörde Irada och hennes familj Erikshjälpens lokala partner Dedras berätta om hur viktigt det är att alla barn får fortsätta sin utbildning när skolorna öppnar igen. Tack vare detta fick Irada återvända till skolan. Ett stort antal elever saknades dock, 60 procent av dem var tjejer. Många av dem hade börjat jobba. Andra hade blivit bortgifta.

– I detta område var flickors möjligheter att få utbildning begränsade redan innan coronakrisen. Pandemin har begränsat flickors möjligheter ännu mer, säger Fatimata Nabias Ouédraogo, regionansvarig för Erikshjälpens arbete i Västafrika.

För Aïcha, som är i gymnasieåldern, var det nära att "coronalovet" slutade med äktenskap.

– Coronaviruset har haft stor påverkan på människors liv i vår by. Jag är glad över att vara tillbaka i skolan, säger hon.

När skolorna stängde fick Aïcha jobb på en liten restaurang och en manlig restauranggäst började ge Aïcha dricks. Så småningom fick mannen kontakt med Aïchas föräldrar och började hjälpa dem ekonomiskt – i utbyte mot att få gifta sig med Aïcha. Mannen var 43 år och hade sju barn sedan tidigare.

– Jag grät hela natten när jag fick reda på det och min mamma grät också, berättar Aïcha.

Tack vare kvinnan som driver restaurangen fick Aïcha kontakt med Erikshjälpens partner som lyckades övertyga Aïchas föräldrar att inte gifta bort sin dotter. Mamman fick också stöd för att kunna hitta nya försörjningsmöjligheter.

Under 2020 jobbade Erikshjälpens lokala partner Dedras på flera olika sätt för att få både flickor och pojkar tillbaka till skolan och för att hindra barnarbete och barnäktenskap. Att öka föräldrars kunskap om barns rättigheter och värdet av utbildning har varit en viktig del, som bland annat har genomförts via radio. Påverkansarbete gentemot religiösa ledare och andra nyckelpersoner, som i sin tur kan påverka människor i sina byar, har varit en annan viktig del. Dedras har också hjälpt föräldrar att hitta nya vägar till försörjning. 150 föräldrar till tonårstjejer i det område där Irada och Aïcha bor har fått små startbidrag till verksamheter som hönsuppfödning eller tvåttillverkning.

3. Barns rätt till Hälsa

”Alla barn har rätt till trygghet, att vara så friska som möjligt och att leva och utvecklas.”

Barnkonventionen, ur artikel 6, 24, 26

Ett hembesök räddade Yogesh liv

20 dagar efter födseln vägde Yogesh bara 1,5 kilo och hans tillstånd var mycket allvarligt. Tack vare Eriks-hjälpens partner EFICOR fick han komma till Khandwa sjukhus för vård och hans mamma Janu fick lära sig om vikten av amning. Fyra månader senare vägde Yogesh 3,2 kilo och hade börjat må bättre och bättre.

I den del av Indien där Yogesh och hans familj bor är undernäring ett stort problem bland små barn. Här arbetar Erikshjälpen genom partnerorganisationen EFICOR i ett projekt för att förbättra barn- och mödrahälsa, stärka barns rättigheter och ge familjer bättre möjligheter till försörjning. Projektet inleddes under 2019 och berör 111 byar i området Pandhana i Khandwa district.

Projektet har flera olika delar. En del handlar om gruppsamtal och samlingar med bland annat gravida kvinnor, tonårstjejer och ammande mammor där de får lära sig om och diskutera till exempel vilka fördelar som finns med att göra hälsokontroller under och efter graviditeten och att vaccinera sina barn.

En annan viktig del är hembesök och personliga möten, då EFICOR:s personal träffar gravida kvinnor och nyblivna mammor. Det är vanligt att personalen då möter gravida kvinnor med exempelvis för låg nivå av järn i blodet som behöver hänvisas vidare till sjukvården, liksom barn med till exempel låg vikt, symptom på passivitet eller hög feber.

Det var vid ett sådant hembesök som Yogeshs tillstånd upptäcktes. Yogeshs familj bor i djungeln och håller sig oftast borta från byarna i området. Därför föddes Yogesh hemma, utan tillgång till vård. Yogeshs föräldrar gjorde det de trodde var det bästa för sin son, men de saknade rätt kunskap. De sökte inte vård och eftersom familjen bor i djungeln fick de inte några hembesök av hälsoarbetare eller någon representant från barnomsorgen i området.

När EFICOR:s personal besökte familjen, då Yogesh var 22 dagar gammal, upptäckte de genast att läget var mycket allvarligt. Yogesh vägde alldeles för lite och var döende. Personalen försökte övertyga mamma Janu att ta sonen till sjukhus, men hon frågade vem som då skulle ta hand om de övriga tre barnen. Så småningom förstod hon dock hur allvarligt Yogeshs tillstånd var och hon bestämde sig för att lita på EFICOR och följa med till sjukhus.

När Janu kom hem med Yogesh igen fick hon rådgivning och uppmuntran att amma Yogesh varannan timme. Tillsammans med medicin gjorde det att Yogesh började må bättre och öka i vikt.

– Vi är glada över att vår son växer och återhämtar sig, säger mamma Janu som också är tacksam för den hjälp och kunskap hon fått av EFICOR – som var avgörande för Yogeshs liv.

Humanitära insatser

Erikshjälpen arbetar också med **humanitära insatser**. Coronapandemins lockdown påverkade alla, men för de allra fattigaste blev restriktionerna som mest kännbara. Många daglönearbetare förlorade alla inkomstmöjligheter och familjer hamnade snabbt i akut fattigdom. Erikshjälpen gjorde, tillsammans med lokala partners, flera insatser för att stötta familjer som drabbats av pandemins konsekvenser.

Matpaket räddade från svält

I slutet av mars stängde samhället i Bangladesh ner, för att minska spridningen av coronaviruset. I de avlägsna distrikten Kurigram och Gaibandha i norra Bangladesh förlorade många familjer alla möjligheter till inkomst. När daglönare, egenföretagare och fiskare inte längre fick röra sig ute kunde de inte tjäna pengar och försörja sina familjer.

Eventuella besparingar och förråd tog snabbt slut, de lokala matmarknaderna stängde och nästa skörd var flera månader bort.

– Om matmarknaden skulle öppna igen har vi ändå inga pengar kvar att köpa mat för, sa en daglönare till Erikshjälpens lokala partner Friendship.

När Friendship undersökte situationen i området svarade 98 procent av de tillfrågade hushållen att bristen på mat var det största problemet och 85 procent svarade att de inte skulle ha råd att köpa mat även om matmarknaderna var öppna. Under sommaren förvärrades situationen ytterligare av den svåra översvämning som drabbade Bangladesh.

Erikshjälpen och Friendship gjorde en humanitär insats för att förse 2 100 hushåll, runt 8 400 människor, i Kurigram och Gaibandha med mat. Hushållen fick också hygienpaket med bland annat tvål och munskydd, samt information om hur man förbygger smittspridning. Parallellt arbetade Friendship för att minska riskerna för våld i hemmet och för att barnen i området i någon mån skulle kunna fortsätta sin skolgång trots att skolbyggnaderna var stängda.

Även i Indien ledde nedstängningen av samhället till att många fattiga familjer fick svårt med sin dagliga försörjning. När coronakrisen blev ett faktum fanns inte längre jobb för de miljontals daglönearbetare som flyttat från landsbygden in till städerna – och därmed kunde de inte längre skicka hem pengar till sina familjer.

Elvaåriga Punam Kumari och hennes familj bor i Katihar District som ligger i Indiens fattigaste delstat. Vardagen har aldrig varit enkel för Punams familj, men när hennes pappa inte längre fick gå ut och arbeta blev läget mycket värre.

FOTO: CAROLINE KARLSSON

– De senaste tre månaderna har vi inte haft några inkomster i familjen och vi har kämpat för att få tag i mat. Nu har min familj fått mat- och hygienpaket, vilket är en stor hjälp, sa Punam.

2 329 familjer i Katihar District fick nödhjälp av Erikshjälpen och den lokala partnerorganisationen Eficor. I Katihar var det svårt för många människor att upprätthålla social distansering eller karantän, eftersom man bor tätt och flera generationer kan leva tillsammans. Därför var en mycket viktig del i Eficors arbete också att sprida kunskap om hygien och hur man kan skydda sig från coronaviruset.

Ur Erikshjälpens Årsberättelse 2020.

Upplysning och påverkan

Erikshjälpen är även med och sprider kunskap om barns rättigheter. Vi vill att barn själva ska bli bärare och ambasadörer av sina rättigheter. Därför måste barn få kännedom om vilka rättigheter de har. I Sverige arbetar Erikshjälpen med "Verktyg för barns rättigheter" som specifikt handlar om kunskapsspridning om barnkonventionen bland såväl barn som vuxna.

Inom samtliga områden arbetar Erikshjälpen både med praktiska insatser och påverkansarbete riktat till myndigheter och beslutsfattare.

Erikshjälpen arbetar långsiktigt med fleråriga projekt och landstrategier för prioriterade programländer. Vilka partnerorganisationer och projekt som Erikshjälpen väljer att arbeta med är beroende av vilka förändringsmål organisationen vill bidra till i ett visst land eller ett visst område. Vissa insatser är begränsade till specifika lokala förändringsmål medan andra insatser handlar om att åstadkomma förändringar på nationell nivå. Det senare kräver samverkan och nätverksarbete med bred uppslutning.

Kapacitet och kunnande för att uppnå våra mål

Som nämnts ovan samarbetar Erikshjälpen med lokala partnerorganisationer. Dessa väljs ut baserat på deras kapacitet att genomföra relevanta projekt.

På Erikshjälpens kontor i Sverige och på organisationens fyra regionkontor finns personal som arbetar med att planera och följa upp projekten både i Sverige och internationellt. Erikshjälpen och organisationens medarbetare har god kännedom och egen erfarenhet av det civila samhällets funktion. Medarbetarna inom Erikshjälpens programavdelning representerar en bredd av kompetenser med yrkesbakgrund inom t.ex. pedagogik, sociologi, statsvetenskap och utvecklingsstudier m m.

Utöver programavdelningen är kommunikation- och insamlingsavdelningen och den administrativa avdelningen viktiga resurser för att kvalitetssäkra och utveckla Erikshjälpens verksamhet.

Våra framsteg

Erikshjälpen arbetar med målstyrning på flera olika nivåer. Styrelsen fastställer en övergripande "målbild" som beskriver hur organisationen och verksamheten ska utvecklas under de kommande åren. Med utgångspunkt i denna målskrivning formuleras sedan måldokument för varje verksamhetsår, som innehåller mätbara mål för organisationens övergripande utveckling, men också konkreta mål för varje avdelning: program, kommunikation, insamling och administration. Dessa mål bryts sedan ner till aktivitetsmål där varje avdelning klargör hur de ska arbeta för att nå sina mål. En rapport om resultaten jämfört med måldokumentet lämnas regelbundet till styrelsen i samband med dess sammanträden.

Programmålen för Erikshjälpens utvecklings- och humanitära arbete beskrivs i organisationens utvecklingspolicy, förändringsteori och målramverk. För varje programland tas fleråriga landstrategier med kontextanpassade resultatramverk fram, vilka fastställs av Erikshjälpens styrelse.

Erikshjälpens förändringsteori bygger på ett rättighetsperspektiv. Organisationens uppdrag är att bidra till att alla barn får alla sina rättigheter tillgodosedda enligt FN:s konvention om barnets rättigheter. Om barnet har rättigheter så förutsätter det att andra har skyldigheter gentemot barnen. Det handlar i första hand om stater, myndigheter och offentliga institutioner. Men även familjer, lokalsamhällen, föreningar, kyrkor med flera har moraliska skyldigheter att se till barnets bästa. Den mest hållbara strategin blir därför att verka för att dessa olika skyldighetsbärare lever upp till sina åtaganden gentemot barnet. Det handlar både om att ge kunskap om barns rättigheter, stärka system och skyddsnet runt barnen och att utmana skyldighetsbärare som inte uppfyller sina skyldigheter.

Erikshjälpens mål- och resultatramverk bygger på förändringsteorin som beskrivits ovan. För varje temaområde har Erikshjälpen definierat önskvärda resultat utifrån olika aktörers roll i arbetet för barns rättigheter:

- Barnen själva och deras egna möjligheter att ha inflytande över sina rättigheter.
- Vidare följer Erikshjälpen upp hur väl legala skyldighetsbärare lever upp till sitt ansvar att tillgodose barnets rättigheter.
- Den tredje gruppen aktörer är familjer, civilsamhällesorganisationer och andra moraliska skyldighetsbärare. Sammantaget vill Erikshjälpen på detta sätt kunna mäta den faktiska förändringen som förväntas ha skett för barnen.

Inför starten av ett projekt görs normalt en förstudie, en s.k. "base line study" som beskriver hur situationen och behoven ser ut innan insatsen implementeras. Under projektens gång och efter avslut följs resultaten upp och jämförs med förstudien. Denna utvärdering genomförs dels av Erikshjälpens egen personal och dels av oberoende konsulter och revisorer.

Vad vi åstadkommit så här långt

Erikshjälpen bedriver utvecklingsarbete tillsammans med partnerorganisationer i 16 länder, inklusive Sverige. För att ta del av vad vi åstadkommit inom vår programverksamhet se urklipp från Erikshjälpens årsredovisning 2020 nedan.

För mer omfattande information se **ERIKS - Global Programme Report 2020** på Erikshjälpens engelskspråkiga [hemsida](https://eriksdevelopment.org/how/publications/) eriksdevelopment.org/how/publications/

För arbetet i Sverige beställ genom e-mail info@erikshjalpen.se

NÅGRA ORD OM

Målsättning och resultat

Erikshjälpen arbetar i fem regioner, samt i Sverige, för att barns rätt till utbildning och fritid, hälsa samt trygghet och skydd ska bli tillgodosedda. Här är några exempel på resultat som nåtts under 2020.

BARNS RÄTT TILL UTBILDNING - MALI

SITUATION I LANDET

På grund av det rådande säkerhetsläget lever många barn i otrygga situationer. De saknar ofta tillgång till åldersanpassad information, som kan hjälpa dem att förstå sin vardag och även ge dem kunskaper kring säkerhet och hälsa.

1,2 miljoner barn i skolåldern går inte i skolan, trots att varje barn har rätt till utbildning. Det svåra säkerhetsläget i flera regioner i Mali har tvingat hundratusentals barn att sluta skolan i förtid. När barn inte går i skolan ökar risken för övergrepp, barnarbete, barnäktenskap eller att de ska rekryteras till väpnade grupper.

I de konflikttrubbade regionerna i Mali är var sjätte skola stängd, på grund av att de förstörts eller ockuperats av väpnade grupper. På många platser är det farligt för barnen att gå själva till skolan. Runt 600 lärare har lämnat sina jobb på grund av otryggheten.

ERIKSHJÄLPENS MÅL

Flickor och pojkar har kunskap för att agera på ett sätt som främjar deras rätt till säker, kvalitativ utbildning även i en krissituation.

Att stötta myndigheterna, som har den legala skyldigheten att förse barn med kvalitativ utbildning, för att kunna möta de utbildningsbehov som finns, även för barn som påverkas av konflikter och kriser.

Lokalsamhällen kräver barns rätt till utbildning och främjar både flickors och pojkars skolgång.

VÅRA RESULTAT 2020

- På intensivskolorna har eleverna fått åldersanpassad information. Personalen har fått utbildning kring hur de bäst ska informera barn om ämnen som könsdiskriminering, hur man minskar risken att bli smittad av covid-19 och hur man kan skydda sig från extremism.

- Under läsåret 2019-2020 har 60 intensivskolor, så kallade speed schools, drivits i flera regioner.
- 1 586 barn som aldrig fått börja skolan eller som tvingats hoppa av tidigt har fått möjlighet att läsa ikapp den skolgång de missat. Efter nio månaders intensivskola kunde 1 535 elever flytta över till vanliga klasser.

- Lokala kommittéer, kopplade till intensivskolorna, har varit aktiva för att mobilisera och upplysa alla i samhället om barns rätt till utbildning.
- Elever utan födelsebevis har fått hjälp att skaffa det. När barnen är registrerade får deras föräldrar större möjlighet att kräva till exempel skolgång.

De resultat som redovisas har uppnåtts i nära samarbete mellan Erikshjälpen och organisationens samarbetspartners.

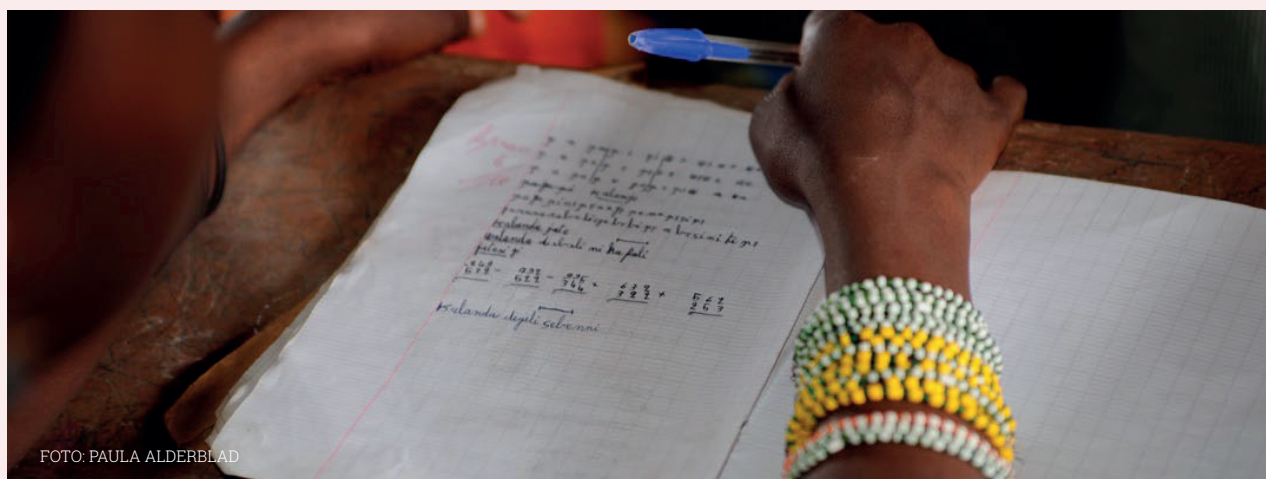

FOTO: PAULA ALDERBLAD

FOTO: ÅSA DAHLGREN

BARN S RÄTT TILL MENINGSFULL FRITID - SVERIGE

SITUATION I LANDET

Barns tillgång till kvalitativ utbildning och meningsfulla fritidsaktiviteter avgörs ofta av var någonstans de bor. I socioekonomiskt underprivilegierade områden har barn inte jämlika uppväxtvillkor. Både utbildning och bra fritidssystemställning är fundamentala för barns personliga utveckling och en nyckel för att bekämpa fattigdom och ojämlikhet. Forskning visar att barn som deltar i organiserade fritidsaktiviteter når bättre skolresultat. Meningsfulla fritidsaktiviteter kan stärka barns kapacitet att göra sina röster hörda, vilket bidrar till känslan av sammanhang och ökad framtidstro.

ERIKSHJÄLPENS MÅL

Barn får möjlighet att ta initiativ och använda sin kapacitet för att vara förändringsaktörer som påverkar både sin fritid och samhället.

Beslutsfattare lyssnar in, inkluderar och tar barn på allvar i beslutsprocesser som rör barn.

Vårdnadshavare och andra vuxna är delaktiga i barns vardag, fritid och utveckling och främjar barns delaktighet i samhällslivet.

VÅRA RESULTAT 2020

På Erikshjälpen Framtidsverkstad i Helsingborg har:

- barn och ungdomar fått testa olika aktiviteter och hitta nya fritidsintressen.
- workshops bidragit till ökad självkänsla och självförtroende.
- läxhjälp erbjudits på ungdomars eget initiativ.
- framtidsverkstadens unga blivit förebilder för andra unga. De har också synts i media och blivit ambassadörer för sitt område.

Erikshjälpen Framtidsverkstad i Helsingborg har:

- besökts av politiker och beslutsfattare som fått ta del av barns perspektiv i området.
- startat en egen podcast där ungas röster lyfts. Ungdomarna som startat podcasten diskuterar olika ämnen kopplade till mänskliga rättigheter diskuteras. Beslutsfattare har bjudits in för att delta i podcasten.

Genom Erikshjälpen Framtidsverkstad i Helsingborg:

- får barn och ungdomar trygga, vuxna förebilder.
- startade under 2020 gratis basketträning för barn, i samarbete med lokala aktörer. När pandemin går in i en lugnare fas finns fler aktiviteter planerade.
- har samlingar med olika inbjudna förebilder arrangerats på den lokala skolan. Fler elever vågar nu drömma om och engagera sig i sin framtid.

BARNS RÄTT TILL HÄLSA - KENYA

SITUATION I LANDET

Tillgången till vård är fortfarande mycket låg bland boskapskötande grupper. Det beror främst på befolkningens nomadiska livsstil men också på det dåligt utbyggda vägnätet i dessa geografiska områden.

Negativ kulturell praxis inom boskapskötande grupper, som kvinnlig könsstympning, tidiga äktenskap och tonårsgraviteter, hämmar barns möjligheter att tillgodogöra sig sin rätt till hälsa.

Decentralisering i Kenya har inneburit flera förbättringar när det gäller tillgången till hälsovård, bland annat genom gratis mödravård på allmänna hälsokliniker. Utvecklingen ser dock väldigt olika ut i olika regioner. I flera samhällen som domineras av nomadiserande boskapskötelse som Turkana, har invånarna fortfarande väldigt långt till närmaste vårdinrättning.

ERIKSHJÄLPENS MÅL

Barn har möjlighet att påverka sin tillgång till hälsa och kan få hälsoinformation, vård av god kvalitet och utifrån det goda hälsoförhållanden.

Mydigheter och beslutsfattare tar sitt ansvar att tillhandahålla hälsoinformation och kvalitativt mödra- och barnhälsovård till mödrar och barn i boskapskötande och nomadiserande samhällen.

Vårdgivare, religiösa ledare, samhällsledare och civilsamhället i Kenya uppfyller sin skyldighet att tillhandahålla hälsoinformation och god barn- och mödrahälsovård i boskapskötande och nomadiserande samhällen för att främja barn och mödrars hälsa.

VÅRA RESULTAT 2020

- I regionen Turkana har Erikshjälpens partnerorganisationer genom stöd till lokala hälsokliniker möjliggjort vaccinerings av över 1 000 barn. Vaccinationerna genomförs enligt Världshälsorganisationens, WHO:s, riktlinjer och hittills har drygt 500 barn fullföljt hela vaccinationsprogrammet. 2 626 barn har avmaskats och 325 barn har fått vitamintillskott för ett ökat immunförsvar.
- Innan läsåret avbröts till följd av coronapandemin hölls utbildningar mot kvinnlig könsstympning för 212 barn på tre skolor.
- 558 flickor har fått utbildning i sexuell reproduktiv hälsa och försetts med hygienkit för att kunna hantera sin menstruation. 85 offentliga handtvätsstationer har tillhandahållits för att förebygga spridningen av covid-19. Dessutom har 7 441 patienter fått grundläggande hälsovård vid en fast klinik samt vid mobila kliniker. Det är en ökning med 138 procent jämfört med 2019.
- Kvinnlig könsstympning och tidiga äktenskap har adresserats genom en rad insatser inom samhällena. Över 4 000 personer har nåtts genom 104 aktiviteter som genomförts av Erikshjälpens partnerorganisationer.
- Lokalsamhällena har mobiliserats i frågan genom diskussioner och dialoger mellan lokala ledare och byinvånare som initierats av Erikshjälpens partnerorganisationer i syfte att öka medvetenheten om praxisens skadliga effekter på barn.

- Lokala hälsovolontärer har genomfört 11 843 hembesök för att säkerställa att familjerna nåtts av hälsoinformation och känner till vart de ska vända sig vid behov av vård.
- 1 585 remisser till hälsokliniker har gjorts av hälsovolontärerna.
- Hälsovolontärerna har också varit engagerade i att sprida information om hygien och riktlinjer för att minska smittspridningen av covid-19.

FOTO: OSKAR SWERLANDER

BARN RÄTT TILL TRYGGHET OCH SKYDD – BELARUS

SITUATION I LANDET

Institutionsvård är fortfarande den vanligaste lösningen för barn i utsatta situationer, barn med funktionsvariationer eller barn som är i konflikt med lagen. På de ganska slutna institutionerna kränks barns rättigheter och de har mycket begränsade möjligheter att göra sina röster hörda och påverka sin situation.

Myndigheterna gör mycket små framsteg mot av-institutionalisering och övergång till familje-baserad vård.

Det saknas system för att övervaka övergrepp mot barn på institutioner.

Ungdomsrättssystemet är fortfarande fokuserat på straff snarare än rehabilitering. Inga specialiserade ungdomsdomstolar är ännu etablerade.

ERIKSHJÄLPENS MÅL

Utsatta grupper av barn skyddas från övergrepp, vanvård och utnyttjande. Barn är medvetna om sina rättigheter, vet hur och var de ska rapportera och delta i att förebygga övergrepp.

Myndigheter och beslutsfattare känner till sina skyldigheter att säkerställa barns skydd. De är aktiva i rehabiliterings- och familjeintegrationsprocesser och verkar aktivt för att säkerställa en återintegrering av barnen i samhället.

Lärare, vårdgivare och civilsamhället i Belarus arbetar för att säkerställa skydd och förebygga övergrepp. De är välinformerade om sina skyldigheter och visar en vilja att samarbeta med varje enskilt barn och dess föräldrar.

Aktörer inom civilsamhället bidrar till framgångsrik rehabilitering och återanpassning av barn i strid med lagen.

VÅRA RESULTAT 2019

- Barn på nio institutioner och 50 rehabiliteringscenter har fått grundläggande kunskaper om barns rättigheter genom ett brädspel som utvecklats inom det projekt Erikshjälpen stödjer. Brädspelen kombinerar lek med pedagogik och är anpassat genom olika svårighetsgrader för att passa barn med olika kognitiva förmågor.
- Det material som tagits fram inom projektet används på institutionerna; affischer om barns rättigheter får hänga upp på väggarna, lektioner om barns rättigheter hålls liksom seminarier på samma tema för personalen på institutionerna. Det finns tydliga tecken på att personalens inställning till barnen förändrats; de har börjat kalla barn vid sina namn, be om deras åsikt och ta hänsyn till deras önskemål.
- Nationella och regionala myndigheter har sagt ja till att verka för en av-institutionalisering. Ändringar i lagstiftningen har gjorts för att förhindra institutionalisering av barn med funktionsvariationer och handlingsplaner har tagits fram för att utveckla en familje-baserad vård.

- 24 lärare på institutioner har utbildats i att integrera principer om mänskliga rättigheter vid institutionerna. De har tagit fram en handbok för utbildning om barns rättigheter för yrkesverksamma vilket underlättat kompetensutvecklingen bland deras kollegor.

- 175 tonåringar i konflikt med lagen har fått vara delaktiga i framtagandet och genomförandet av sina återintegreringsplaner i samhället. De har lärt sig att identifiera risker och möjligheter för sig själva och sätta upp mål för att förverkliga sina möjligheter.
- Mer än 190 ungdomar har erbjudits möjlighet att få stöd av en kontaktperson. 85 av dem har kontinuerlig kontakt med sina kontaktpersoner genom brev, video- och telefonsamtal. De får, förutom känslomässigt stöd, stöd att välja ett yrke, fortsätta sin gymnasieutbildning och förbättra relationen med syskon och övrig familj.